

AĞUSTOS AYI MECLİS TOPLANTISI

- 31.08.2022 -

Sayın Başkan,

Değerli Meclis Üyeleri,

Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Sözlerime başlarken; Ulu Önderimiz Mustafa Kemal ATATÜRK başta olmak üzere bağımsızlık mücadelemizin tüm kahramanlarını saygı ve minnetle anıyorum. 30 Ağustos Zafer Bayramı'mızın 100. Yıl dönümü kutlu olsun. Geçtiğimiz günlerde ebediyete uğurladığımız Meclis Üyemiz Ata SÖNMEZ'in annesi Ülker SÖNMEZ teyzemize Allah'tan rahmet, Ata Bey ve ailesine başsağlığı diliyorum. Mekânı cennet olsun.

Değerli Arkadaşlar,

Antalya'mız, yılın ilk yarısında Türkiye ortalamasının üzerinde bir ticari hareketlilik göstermiştir. Takip ettiğimiz aylık göstergeler de bu hareketliliği teyit etmektedir. Aynı zamanda geçen yılın aynı aylarına göre de kentimizde nispi yüksek bir ticari hareketlilik görmekteyiz. Nominal verilerin yarattığı bu hareketliliği enflasyondan arındırarak değerlendirdiğimizde ise reel bir zayıflık ortaya çıkmaktadır. Bu zayıflığın giderilmesi için stratejik sektörümüz tarımın etkili biçimde desteklenmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Zira kentimizdeki tarımın en önemli özelliği; şehrin merkezinden en ücra mahallesine kadar insanımıza doğrudan nüfuz eden bir yapıda olmasıdır. Tabii ki turizm lokomotifli hizmet sektörümüzün kent ekonomisindeki ağırlığı yadsınamaz ve hizmet sektörümüzün son birkaç yılda aldığı malum darbeler, Antalya'mızı yıllık büyümede ilk kez en son sıraya düşürmüştür. Fakat 2022 yılında turizm ve hizmet sektörü bakımından 2019 yılına yaklaşmıştır.

Kentimizdeki nispi yüksek ekonomik ve ticari hareketliliğe karşılık aldığımız toplam ve tarım sektörü kredilerinde ülke ortalamasının altında kalmış durumdayız. Yani finansmana erişim, bir taraftan yüksek ve zorlayıcı olurken diğer taraftan ortalama altında kalmıştır. Dolayısıyla bu hareketliliğin sürdürülebilirliği, ciddi tehdit altında bulunmaktadır. Açıklanan son veriler, bu tespitimizi doğrulamaktadır. Kentimizdeki toplam kredi kullanımı %53 artarken ülkemizde %60 artmıştır. Ticaret sektöründeki kredi kullanımı ise kentimizde %54 artarken ülkemizde %85 artmıştır. Sektörümüzdeki kredi kullanımı kentimizde %37 ve ülkemizde ise %55 artmıştır. Yani Antalya tarımı finansmana erişimde Türkiye ortalamasının yaklaşık yarısında kalmıştır. Özellikle son 3 aydır bu gerileme ya da yavaşlama giderek artan oranda devam etmektedir. Kentimizdeki tarımsal faaliyetlerin krediye olan ihtiyaç düzeyleri dikkate alındığında gelecek dönemler için ciddi bir tehdit olarak önümüzde durmaktadır. İlave bir sıkıntı alanı oluşturmasın diye gerekli girişimlerde bulunacağız. Kentimiz iş dünyasının temel karakteristiklerinden biri, hep dile getirdiğimiz gibi ülkemiz ortalamasının oldukça üzerinde bulunan borcuna sadakat düzeyidir. Hem bankacılık sistemine, hem tedarikçilerine hem de devlete vergi ödeme oranında ortalama üstü bir orana sahip bulunduk. Ancak sizlerle paylaştığım veriler dolayısıyla son aylarda bu özelliğimiz erozyona uğramaya başlamıştır. Örneğin; İlk 7 aylık dönemde karşılıksız çek tutarlarında ülke ortalaması %46 artarken kentimizde %87 artmıştır. Yine aynı dönemde kapanan şirket sayısı ülke ortalamasında %79 artarken kentimizde %97 artmıştır. Diğer taraftan ticari hareketliliğimiz için önemli bir gösterge olan çekle ödeme hacmi, ülkemizde %89 artarken kentimizde %129 artmıştır.

Kentimiz iş dünyası ve sektörümüz açısından önemli bir diğer alan da dış ticaretimizdir. Özellikle ithalatında fazla ihracat yapma özelliğimiz, bizi ayırıcı bir konumda tutmaktadır. Bu özelliğimizi kaybetmemeye çalışıyoruz. İhracatımızın %55'ini oluşturan tarım ve gıda ürünleri ağırlığımızı daha da geliştirmeye çalışıyoruz. Ancak son dönemde bir ivme kaybı yaşamakta olduğumuzu da görüyoruz. Öyle ki Türkiye ortalamasının üzerinde seyreden ihracat artış hızımız, son dönemde yavaşlamış ve ortalamanın gerisine düşmüştür. Örneğin; Türkiye'de ihracat artış hızı %18 olurken kentimizde %12 olmuştur. Temmuz ayında ise yıllık artış Türkiye'de %9 ve kentimizde %6 düzeyinde olmuştur. Tarım sektörünün

ihracat performansı, toplam ihracattan daha düşük kalmıştır. Tarım ve gıda sektörü ihracatı ilk yedi ayda Türkiye'de %20'den artarken kentimizde %1'in altında bir artış olmuştur. Temmuz ayında ise ülkemizdeki %16'lık artışa karşılık kentimizde % -12'lik düşüş yaşanmıştır. Yaş meyve sebze sektörü ihracatında da benzer bir ivme kaybı görülmektedir. İlk yedi aylık dönemde Türkiye'de % -1.5'luk düşüşe karşılık kentimizde % 1.2'lik artış yaşanmıştır. Temmuz ayında ise ülkemizdeki yıllık % -6.4 düşüşe karşılık kentimizde % -11.1 azalış olmuştur. Süs bitkilerindeki olumsuz performans Temmuz'da da devam etmiştir. Yedi aylık dönemde ülkemizdeki süs bitkileri ihracatı % -8.6 düşerken kentimizde % -13 azalmıştır. Temmuz ayında ise ülkemizdeki yıllık % -54.8'lik düşüşe karşılık kentimizde % -42.5'luk azalış yaşanmıştır.

Değerli Arkadaşlar,

Kentimizin üretici tarafında parasal değerlerle bu gelişmeler yaşanırken üretimdeki istihdam ve elektrik kullanımı gelişmeleri de ülkemiz ortalamasının altında kalmıştır. Son açıklanan verilerle zorunlu sigortalı sayısı ülkemizde %5.3 artarken kentimizde %21 artmıştır. Burada canlı seyreden turizm ve hizmet sektörünün belirleyici bir yeri olmuştur. Yine SGK'ya kayıtlı esnaf sayımızda da ülke ortalamasının 1 puanlık fazlasıyla %7.7'lik artış yaşanmıştır. Ancak bu durum, özellikle tarım sektörü için benzer seyretmemiştir. Bu dönemde tarımsal SGK dâhilindeki çalışan sayısı ülkemizde % -9.5 azalırken kentimize ise % -12 azalmıştır. İşyeri elektrik kullanımında ülke ortalamasının oldukça üzerinde bir kullanım göstermiş bulunmaktayız. Türkiye'deki %18'lik artışa karşılık kentimizde %57'lik bir artış olmuştur. Tıpkı istihdamda olduğu gibi elektrik kullanımında da tarım sektörü olarak ülkemiz ortalamasının altında kalmış bulunmaktayız. Örneğin Mayıs ayında; Kentimizde toplam elektrik tüketimi %24.4 artış gösterirken tarımsal sulamada kullanılan elektrik tüketiminde % -9.5'luk azalış yaşanmıştır. Bu azalış, yüksek maliyetler dolayısıyla ortalamanın da altında olmuştur.

Değerli Arkadaşlar,

Artan maliyetler ülke olarak hepimizi zorlamaktadır. Ama biliyorum ve inanıyorum ki bu zorlukların da üstesinden gelmeyi başaracağız. Bu konuda şunu da belirtmek isterim ki tarım sektörü, uzun bir süredir ortalama zorlukların üzerinde zorluklarla baş etmeye çalışmaktadır. Üretimden vazgeçmemek için tüm varlığımızla çalışmaktayız. Ancak bu çabamız, bizleri giderek güçsüzleştirmemelidir. Yani tedarik edip kullandığımız ve üretip sattığımız malı, yerine koyabilmeliyiz. Sürdürülebilirliğin temeli budur. Sektör olarak buna odaklanmış durumdayız.

Değerli Arkadaşlar,

Bu aybaşıda resmi gazete yayımlanan EPDK (Enerji Piyasaları Düzenleme Kurulu) kararına göre lisanssız güneş enerji santrallerinin (GES) mevzuatında yeni düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemeye göre sektörümüzün GES kullanımında herhangi bir ilave kısıtlamaya

gidilmemesini talep etmekteyiz. Çünkü malum enerji maliyeleri dolayısıyla zaten kısıtlanmış olan tarımsal faaliyetlerdeki elektrik kullanımı, daha fazla kısıtlanmamalıdır. Üretimdeki verimlilik ve süreklilik bakımından bu durum son derece önemlidir. EPDK'ya OSB'ler için aldığı karar nedeniyle teşekkür ediyoruz. Ancak yatırım yapanları ve yatırıma devam edenleri mağdur etmemesini, yatırım yapacak olanlarından da iştahını kırmamasını diliyoruz. EPDK'dan sektörümüzün artan elektrik maliyetleri nedeniyle "Tarımsal Sulama" isimli abone grubunun genişletilerek tüm tarımsal işlemleri kapsayacak biçimde "Tarım" abone grubu olarak yeniden düzenlenmesini ve sektörümüzün maliyet yükünü hafifletici düşük fiyatlı özel bir tarife oluşturulmasını talep etmiştik. Kuruldan bu konudaki talebimizi ivedi bir biçimde gündeme almasını bekliyoruz. Talebimizin takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Değerli Meclis Üyeleri,

Geçtiğimiz yılın son meclis toplantısında üye işlemlerimizin; hızlanması, kesintisiz ve aksamadan yapılabilmesi ve kolaylaştırılması için Borsamız web sayfasını çağın gerekliliklerine uygun bir hale getireceğimizi paylaşmıştım.

Uzunca bir süredir üzerinde çalıştığımız www.antalyaborsa.org.tr sayfamız bu ay itibarıyla yenilendi. Salgınla birlikte tescil ve aidat ödeme gibi birçok işlemi hızlı bir biçimde online'a taşımıştık. Yeni web sayfamızla birlikte artık tüm üye işlemleri bir tıkla yapılabilir hale getirdik. Devir enerjiden, paradan ve de en önemlisi zamandan tasarruf devridir. Tüm üyelerimize hayırlı olsun. Tarım sektöründe hizmet veren üyelerimiz ve tüm üreticilerimiz için farkındalık oluşturmak amacıyla karbon salımı hesaplama yazılımı gerçekleştirdik. Gerekli bilgiler girilerek, üretime yönelik karbon salımı ve azaltma potansiyeli değerlendirilebilir. Sonuçlar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Temsil edici veriler üretim sahasındaki karbon salan ve tutan tüm unsurların sera gazı envanter raporunda hesaba dahil edilmesiyle elde edilebilir. Sürdürülebilirlik ilkemiz çerçevesinde hazırladığımız ve ülkemizdeki ilk uygulama örneği olan "Tarımsal Karbon Ayak İzi Hesaplama" bölümünden şirketinizin emisyon durumunu vakit kaybetmeden ölçülebilir, etkinliklerimizi takip edebilir, bilgi, eğitim ve detaylı sera gazı envanter raporunun hazırlanması için Borsamızla iletişim kurabilirsiniz.

Değerli Arkadaşlar,

Bir diğer yeni uygulamamız ise "Tarımsal Ticaret Portalı"dır. Bu portal sayesinde alım, satım ve talep oluşturma ve işbirliği yapma gibi seçeneklerle toptan ticaretinizi geliştirebilirsiniz. Bu projeden Amacımız, özetle üyelerimizin ticaretlerinin gelişmesine destek olmak ve yeni ticari bağlar kurmasına fırsat yaratmaktır. Portalımızı kullandıkça, ihtiyaçlarınızı ve isteklerinizi bizlerle paylaştıkça uygulamamız gelişecektir. Böylece yarattığı fayda artacaktır. Dolayısıyla uygulamayı kullanmanız ve geri bildirimde bulunmanız bizler için önemlidir. Sizleri ve tüm üyelerimizi her iki yeni uygulamamızdan da faydalanmaya ve önermeye davet ediyorum. Sayfamızdaki bir diğer yeni özellik ise canlı destek hattıdır. Artık Borsamız ile daha hızlı iletişim kurabilir, sorularınıza kısa sürede yanıt alabilirsiniz. Son olarak, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında kurumsal kapasitemizin artırılması ve kanunla uyumlu hale getirilmesi için de alt yapımızı da güçlendirdik. Çalışma arkadaşlarımıza da geride bıraktığımız sekiz ay boyunca bu ilkeleri benimsemesini sağlayacak gerekli eğitimleri sunduk. Artık, Borsamız ile ilişkili kişisel verilerle ilgili bütün işlemlerde verilerin korunması için gereken idari ve teknik tedbirler alınmakta, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili mevzuatta öngörülen sınırlar dahilinde işlemektedir. İlgili konularda özveriyle çalışmalarını sürdüren yönetim kurulu üyelerimize ve çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Sözlerimi tamamlarken; YÖREX'i bu yıl salgının devam etmesi, konaklama ve lojistik maliyetlerinin aşırı yükselmesi, Ekim ve Kasım aylarında yapılacak olan oda ve borsa seçimleri ve daha sonrasında yapılacak olan Birlik seçimimiz nedeniyle üzülmeye ileri bir tarihe erteliyoruz. Fuarımızı önümüzdeki yıl 12.kez düzenlemek için tüm gayretimizle çalışmaya devam edeceğiz.

Sözlerimi tamamlarken;

Borsamız seçiminin Ekim ayında yapılması için İl Seçim Kurulu'na başvuruda bulunacağız. Seçimi, Borsamıza yakışan bir şekilde tamamlayacağımız konusunda hiçbir bir şüphem yok. Hayırlı olsun. Bu duygu ve düşüncelerle, işlerinizde başarılar dilerim.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı

